

f-a. F-a färger, lifliga. *F. luft*, som har sina rätta beståndsdelar och föga är uppblandad af främmande, skadliga ämnen, såsom den i naturen (ej instängd) vanligen förefinnes. Man säger derföre: *Hämta f. luft*, inandas sådan. *Såret håller sig lyckligtvis f-t*, är ej angripet af röta. *F-a trupper*, som hafva sina fulla krafter i behåll, ej äro uttrötade. *F-a hästar*, fullkomligt uthvilta, eller som ej nyligen varit använda till arbete, dragning, ridning. *Släppa f-a hundar på villebrådet. Vara, behålla i f-t minne*, väl ihågkommas, väl minnas. — *Syn.* Ej skämd, Väl bibehållen, Oförsvagad. — 4) (om människor och djur) Som är vid helsa. *En f. människa. F. och sund. F. och rask. F. och färdig. F. som en fisk, och en nötkärna*, vid fullkomligt god helsa. *Hafva f-a lemmar, f. kropp.* (Ordspr.) *I dag f. och sund, i morgon kall i mun*, ingen vet, om han lever till morgondagen. — *Motsatser:* Sjuk, Sjuklig. — *Syn.* Sund, Helbregda, Vid helsa. — 5) Som utvisar, tillkännagifver friskhet, helsa. *F. hy, färg* (på huden). *F-t ansigte. F-a läppar.* — 6) (om växter) Grönskande. *Ett f-t träd.* — 7) (fig.) Eftertrycklig, dugtig. *En f. vinter. F. vind, god segelvind. F-a tag!* d. v. s. dugtiga tag (se *Dugtigt*), t. ex.: *Ro f-a tag.* — 8) (fig.) Munter, oförfärad. *F-t mod, j gossar blå!*

FRISKA, v. a. 1. 1) *F. ell. f. upp*, se *Uppfriska*. — 2) (metallarb.) a) Vid lödning fila, skafva eller kratsa ytorna, som skola förenas, så att de blifva fria från oxid och smuts. — b) Till-sätta bly till silfverhaltig koppar, för att genom segring utsmälta silfret ur kopparn. — c) I schakt-ugn reducera glete till bly. — V. n. 1) (sjöt.) a) (om vinden) Tilltaga i styrka. — b) *F. på låget*, genom klyset utfira mer af ankartåget. — *Friskande*, n. 4.

FRISKBLY, n. sing. Bly, genom friskning erhållet ur härdbly och glete.

FRISKEL, fri'sskl. m. 2. pl. — *frisklar*. (tekn.) Lyftarm på en hjulstock ell. bokverksstämp.

FRISKHET, f. 5. Egenskapen att vara frisk (i alla bem., utom 7 o. 8). 1) *Luftens, vindens f.* — *Syn.* Svalka, Kylighet. — 2) *Källvattnets f.* — 3) *Melonens, citronernas, drickats f.* — 4) *En människas f. beror mycket af dess lefnads-sätt.* — *Motsats:* Sjuklighet. — *Syn.* Se *Helsa*. — 5) *Hyns, ansigtets, läpparnes f.* — 6) *Ett tråds f.*

FRISKHÄRD, m. 2. (metallarb.) Smältugn, som begagnas vid friskning (se *Friska*, v. a. 2., b).

FRISKILLING, m. 2. Viss afgift, som i städerna, vid afslutandet af köpebref och undfäendet af fastebref betalas till borgmästare och råd i staden.

FRISKNA, v. n. 1. *F. ell. f. till*, se *Tillfriskna*.

FRISKNING, f. 2. (metallarb.) Förfarandet, då man friskar (se *Friska*, v. a. 2.).

FRISKOLA, f. 1. Skola, der barn utan afgift erhålla undervisning.

FRISKOTT, n. 5. (enligt vidskepelsen) Skott, som genom djefvulens medverkan ofelbart träffar äfven på det största afstånd.

FRISKPÄNNA, f. 1. (metallarb.) Jernpanna, hvaruti vid friskning (se *Friska*, v. a. 2., b o. c) det smälta slås.

FRISKT, adv. 1) På ett friskt sätt. *Det luktar, doftar, kännes här f.*, luften kännes här frisk. *Vattnet smakar f.* — 2) (pop. o. fam.) Dugtigt. *Det blåser f. Köra, gå f. Han arbetar f., tar f. i. Lefva f.*, muntert och väl-lustigt, i nöjen och njutningar. — *Syn.* Se *Dug-*

tigt. — 3) Raskt, hurtigt. *Gå f. lös emot fienden. F. upp!* mod!

FRISKUGN, m. 2. Se *Friskhård*.

FRISKYTT, m. 2. (enligt vidskepelsen) Jä-gare, som med djefvulens bistånd förskaffat sig frikulor (se *Frikula*).

FRISLÄPPA, v. a. 2. (föga brukl.) Se *Lös-släppa*.

FRISOLETTBAND, frisälå'ttbänd, n. 5. (mest i plur.) Se *Florettband*.

FRISPRÅKARE, m. 5. En, som utan afseende på person, säger allt hvad som faller honom in. — *Syn.* Fritalare.

FRISPRÅKIG, a. 2. Se *Fritalig*.

FRISPRÅKIGHET, f. 5. Se *Fritalighet*.

FRIST, frisst, m. 3. (i fornspråket: *Frest*) Se *Anstånd*.

FRISTAD, m. 3. pl. — *städer*. 1) Stad, som har sin egen själfständiga regering och egna lagar, t. ex. Hamburg i Tyskland. — 2) Ställe, ort, der de, som begått något brott, kunna undgå verldsligt straff. — *Syn.* Asyl. — 3) (fig.) Ställe, dit man räddar sig, för att vara i säkerhet. *Hans hus är en f. för alla olyckliga. Hvar skall jag finna en f. för deras raseri?* — *Syn.* Tillflykt, Tillflyktsort, Asyl, Skydd. — 4) *Eskilstuna F.*, en del af denna stad, der manufakturister, som der nedsatt sig, äga vissa friheter.

FRISTAT, m. 3. Se *Republik*.

FRISTUND, f. 5. Stund, då man har ledigt ifrån arbete, göromål. — *Syn.* Ledig stund, Fritimma.

FRISTÄENDE, a. 1. Som står fritt, utan be-röring med något annat. *F. hus. F. pelare.* — *Syn.* Isolerad, Enstaka.

FRISUR, frisyr, f. 3. (fr. *Frisure*) 1) Hå-rets krusning. — 2) Krusadt hår.

FRISÄGA, v. a. 2. (höjes som *Säga*) Se *Frikalla*, 1 o. 2. — *Frissägande*, n. 4.

FRISÄGELSE, f. 3. Handlingen, då man frisägar.

FRISÖR, -sör, m. 3. (fr. *Friseur*) Se *Hårfrisör*.

FRITAGA, v. a. 5. (höjes som *Taga*) Se *Frikalla*, 2 o. 3. — *Fritagande*, n. 4.

FRITAGELSE, f. 3. Handlingen, då man fritager.

FRITALARE, m. 5. Se *Friskräkare*.

FRITALIG, a. 2. Som utan afseende på person säger allt hvad, som faller honom in. — *Syn.* Friskräkig.

FRITALIGHET, f. 3. Egenskapen att vara fritalig. — *Syn.* Friskräkighet.

FRITID, m. 3. Tid, då man har ledigt ifrån arbete, göromål, tjänsteälligganden. — *Syn.* Ledighet, Ferier.

FRITIMME, m. 2. pl. — *timmar*. 1) Tim-me, då man har ledigt ifrån arbete, göromål, tjänstförrättning. — 2) Se *Fristund*.

FRITT, m. 3. (nat. hist.) Tvåvingad insekt, icke större än en loppa, men som ofta gör betydlig skada på kornaxen. *Musca (Sapromyza) Frit.*

FRITT, adv. 1) Utan tvång. *Handla f. Äga att f. göra och låta. Tala f.* (jfr. 7, 9 o. 10). *Lefva f.* (jfr. 3 o. 14). *Slå, lemna f.*, se under *Fri*. — *Syn.* Utan tvång, Tvånglöst, Otvunget. — 2) Utan hinder. (Fys.) *En kropp, som faller f.*, lodrätt genom luften eller genom ett lufttom rum, utan att på honom verkar någon annan kraft än den allmänna tyngdkraften. — *Syn.* Obehindrad. — 3) Utan betalning. *Bo, spisa, lefva f. hos någon. Hålla någon f.*, betala för